

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Kak sad je prinesla liberalna éra ljudskemu šolstvu na Kranjskem?

Ustavoverno strankarstvo smatra za na predek v ljudskem šolstvu, da se učitelji in z njimi slovenska šolska mladina raznarode. Smoter, ki ima ga po njihovem mnenji ljudska šola, je jedin le ta, da se zatira mej učečo se mladežjo v otročjih srcih uže narodno čutstvo in ljubezen do materinega jezika, do cerkve in domovine. Učitelj, ki si prizadeva pospeševati nesramno to delo, velja pri ljudeh ove baže za najbolj izvrstnega strokovnjaka, njegova šola šteje se pa mej prve na celem Kranjskem.

Te žalostne razmere bile so za časa psevdoliberalne ére čisto pravilne in človek mislil bi si, da se je obrnilo danes vse to na bolje, pa žali Bog, ne. V ljudske šoli se nij do danes še čisto nič spremenilo. Porok temu so žalostne novice, ki jih čitamo vsak dan skoraj v časnikih o gospodih, ki bi imeli z lepimi izgledi svetiti v vsacem oziru celemu učiteljstvu, osebito pa šolske mladini.

V resnici toge polni časi za ljudsko šolstvo na Kranjskem. Od žalosti mora se srce topiti slehernemu, kdor mirno opazuje naše šolske razmere. S tožnim srcem poprašujejo se uže ljudje, ki nemajo sicer s šolo nič opravila, katerim pa leži na srcu duševna in materialna blagost svojih otrok in boljša bodočnost mile naše domovine, ali se bodo spremenile kedaj te neprenosne razmere, ali bode pri nas prikazala se kmalu svetlejša zarja tudi na šolskem polji.

Kaj je pa vender zakrivila liberalna stranka, vprašal bi marsikdo, komur niso natančno

znane še šolske razmere, da jo sodijo tako hudo od vseh strani, zlasti pa zaradi ljudske šole?

Ako si pogledamo učiteljstvo samo, zapazimo takoj na prvi pogled žalostni sad sistematičnega demoralizovanja. Mej učitelji izginila je v teku desetih let bratovska zaupnost in prijateljska kolegijalnost, mesto njih ugneznilo se je nesramno efijaltstvo in perfidno strankarstvo, nenavadni napuh lotil se je tistih učiteljev, ki so postali renegatje materi svojej in privrženci svojim liberalnim predstojnikom. V svojej puhlej prevzetnosti prezirali so jeli svoje poštene tovariše, ter jih denuncirati na vse strani. Na ta način prišlo je mej učitelji tako daleč, da ne zaupa več jeden drugemu — z jedno besedo, sloga in jedinstvo postala sta dva mej učiteljstvom čisto neznana pojma. Kar je pri vsem tem najbolj obžalovanja vredno je pa to, da je nastal vsled hujškanja privržencev liberalne klike celo mej učiteljstvom in duhovščino globok prepad, ki ne bode se dal hitro poravnati. Liberalni duh delal je namreč na to, da bi se popolnem ločila šola od cerkve, zaradi tega preganjal je tudi učitelje, ki so šolsko mladino podučevali vzajemno z duhovščino, ker bili so prepričani, da brez verske podlage nij mogoče uspešno delovati v ljudske šoli niti na znanostnem, še menj pa na odgojevalnem polji. In kaj je bil konec, kaj nasledek? Jedino le ta, da pristudila se je šola ne samo duhovščini, ampak tudi ljudstvu samemu, kajti ljudstvo hoče in bode vedno hotelo, da so otroci njegovi odgojeni na verske podlagi, in bode zahtevalo tudi, da se razmere na ljudske šoli v tem smislu spremené, da bode imel učitelj krščanskega nauka tist vpliv pri odgoji

šolarjev, kojega je imel v prejšnji šolske dobi, da bode presvitli naš cesar tudi o naše deželi reči zamogel, kar je govoril te dni v Inspruku knezoškofu Leisu: „hierzulande hat gottlob der klerus noch grossen einfluss auf das volk“. Vsem tem zahtevam bode pa le tist ustreči mogel, kdor pozna natančno razmere ljudske šole na Kranjskem, zlasti na deželi, kateremu so rane, ki jih je vsekala neusmiljena roka prevzetnih liberalcev najžlahtnejšemu zavodu, ki ga ljudstvo ceni po pravici čez vse, to je ljudske šoli; tem zahtevam ustregel bode le tak, ki uživa tudi popolno zaupanje pri prostem ljudstvu in pri duhovščini. Te žalostne razmere mej učiteljstvom in duhovščino vplivajo pa zelo slabo na odgojo šolske mladine. Zgodilo se je uže mnogokrat, da so od liberalnih nazorov napihnjeni učitelji brezverne in nemoralne nauke trosili mej nedolžno mladino in mej ljudstvo. Kakšen sad to more roditi, misli si lahko vsak za sé.

O napredku v posameznih predmetih v tistih šolah, ki so bile pod protektoratom liberalnega strankarstva, zgodovina še govoriti ne sme, isto tako ne o administrativnih rečeh. Končno hočemo le omeniti, kako so se ljudski učitelji na Notranjskem nastavliali in premeščevali. Pri nastavljanji učiteljev se nij gledalo niti na zasluge na šolskem polji, najmenj pa na priporočila in kvalifikacije od nižjih šolskih oblastij, tu vprašalo se je le po političnej barvi, ali dotični kandidat trobi v rog svojega liberalnega nadzornika ali ne? Za vsako službo predestinirali so se uže, predno je pretekel kompetenčni termin, ljubljani sinovi iz liberalnega taborja. Pošten učitelj pa, ki je delal v resnici za prid in pravo blagost našega

Listek.

Dva bratca.

Jaka in Nande nijsta bila brata po rodu. Prava brata pa sta bila, kadar sta sedela v onej starej, močno nagnenej in križem vse razpokanej bajti, kjer je točil smrdljivo žganje tisti Čadež, o katerem so ljudje mnogo pripovedovali in katerega se je varoval vsak pošten vaščan. Stisnila sta se tja v kot in slabotni Nande je položil močnemu Jaku glavo v naročje, obrnil proti njemu svoj koščen, blede obraz ter mu zrl v rujava, pikasta lica in po pijansko težko in sikaje mrmral mu o svojej ljubezni ter pravil, da je Bog Jaka le zato vstvaril, da varuje njega slabotneža, njega samega pa zato, da ima Jaka nekoga, katerega ljubi, ter da le-ta nij samotni in zapuščen na svetu.

In ko sta se dvignila iz Čadežev bajte, oprijela sta se krog vratu ter počasi in opo-

tekaje se stopala po poti navzgor, ki drži v vas in dalje pripovedovala si, kako neizrečeno da se imata rada in kako da bi ostali ne mogel in ne hotel več živeti, ako bi smrt vzela dražega mu druga.

Postala sta tudi večkrat ter sredi poti objemala in poljubovala ter — jokala se od same ljubezni.

Potem pa, ko sta ohladila si vroči senci v solzah in poljubih, omajala sta se zopet in s šibečimi se nogami lezla dalje v vas ter hripavo kričati jela kako pesen, navadno to le:

„V vrtei pa rastejo
Rožce lepé,
So pisane, bele,
Pa tudi plavé;“

ali pa:

„Da b' ga 'zvedel, da b' ga 'zvedel,
Kdo je men' češp'ce obra!,
S trsko b' ga natolkel,
Pa v keho*) b' ga djal.“

Znala pa sta tudi še mnogo družih.

*) keha-ječa.

Kadar so se začuli v tihej noči taki hripavi, sovinnemu vikanju podobni glasovi na vas, mislil si je vsak, kdor jih je slišal: „Pijanča gresta domov“.

Tam v onej visokej, višnjevo barvanej hiši sredi vasi pa je vselej vtrnilo solzo bučeče oko — oko nesračne ženske — žene Nandove.

Nande bil je jedini sin svojega očeta, ki pa je umrl uže v detinskih njegovih letih. Pozneje umrla je tudi mati in Nande je prevzel gospodarstvo in bogastvo svoje domačije ter se oženil.

Toda on nij ljubil dela in gospodarstva in ljubil tudi nij žene svoje. Ljubil je le Čadežovo pekoče žganje in svojega „bratca“ Jaka.

Jaka bil je sosed Nandov, a ne prvi, ampak drugi sin. Še v zibelki odločila ga je roditeljev ljubezen duhovskemu stanu. Ko je izpolnil šesto leto, peljali so ga v Ljubljano v šolo in mati je točila pri slovesu solze ter

kmeta, ki se je trudil, da bi izučil šolsko mladino tudi v tako potrebnih gospodarskih vednostih, ta moral je ostati na svojem starem mestu in čakati na koščice, ki so padale z mize prevzetnega požeruha in ako se je pritožil tak ubogi Lazar, premeščen je bil na še slabjšo službo, ali pa na zadnje še odpuščen iz službe.

V istini izvrstne razmere!! Ako traje to še nekoliko časa, bode izgubila ljudska šola vso veljavo in ž njo tudi učitelji. Skrajni čas je torej, da se usmili slavna vlada šolske mladine, da vrne ljudski šoli njen pravi značaj, da odstrani vse elemente mej učitelji in nadzorniki, ki nasprotujejo verski šoli in celó vladi samej, in nastavi take, ki bodo z vlado delali v pravi prid našega ubozega ljudstva. Take hoče imeti tudi ljudstvo samo. Vox populi vox Dei!

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 22. avgusta.

Nikomur se nij še posrečilo zatreti svoje nravi: Naturam expellas furca, tamen usque recurret. Taki so naši **ustavoverci**. Ko je nesreča zadela češki narod, ko jim je upepelila ognja sovražna sila narodno gledališče, pisali so listi sočutno — tist dan, a tudi le tist dan. Potem pa so jeli zopet zabavljati na Čehe in ko je dne 17. t. m. se dogodil (kar pa še nij jasno) v Pragi nekov nered pred nemško kazino, zbrali so ustavoverni žurnalisti zopet ves svoj srd in z divjo strastjo bruhajo na Čehe blato sovraštva.

Listi jeli so skoro jednoglasno razpravljati vprašanje, kako upravo naj uvede Avstrija v **Bosni in Hercegovini** ali pa naj ju anektira. Povedali smo uže, da je „Pest. Lloyd“ prinesel več člankov, v katerih je govoril za potrebo anektiranja teh okupiranih provincij. Angleški listi, ki tudi razpravljajo to vprašanje, izražajo pa se jako neprijazno; tako pravi „Daily Telegraph“, da se Avstriji nij posrečilo pridobiti si simpatije prebivalstva, niti mohamedanskega niti krščanskega, „Pall-Mall-Gazette“ pa trdi, da Avstrija nij ničesar storila, da bi se razrešilo bosensko zemljiščno vprašanje, ki je irskemu zeló podobno; mozkleminom je dajala na škodo raje prednost. Listi tudi razpravljajo vprašanje, kako bi bilo mogoče dobiti pomoči. „P. Ll.“ pravi, da je jedina pot: dežela naj se anektira. On misli namreč, da je zdanja pol vojaška pol civilna uprava vsemu zlu uzrok. In zla je prav mnogo tam doli. O teh razmerah pa vlada zajema svojo vednost le iz pobavanih poročil uradnikov ali iz pretiranih časniških poročil: Sklicati bi se moralo narodno zborovanje in tu čuti glas narodov in na tem potu mu pomoči. Tudi uradništvo bi se moralo purificirati in se na dalje zelo skrbno izbirati: Sicer pa da Bosna tako

dolgo ne bode dajala zaželenega sadu, dokler se ne ukorenini prepričanje, da se okupacija nij izvršila proti, marveč v interesu slovanske mase prebivalstva.

Vnanje države.

Preko **Moskve** se poroča, da je Ignacijev izdal na guvernerje in mestne stotnike v mestih na Črnem in Azovskem morji cirkular, v katerem se židom brez posesti prepoveduje nadaljno bivanje v tamošnjih krajih in se ukazuje, da morajo židje, ki so podaniki tujih držav takoj zapustiti primorska mesta.

Dan na dan pišejo še listi mnogo o približanju, o zvezi **Italije** z Avstrijo in Nemčijo. Kaj gotovega se o tem ne more povedati, ker jeden list pravi tako, drugi zopet drugače, tudi nij še gotovo, če je vse kaj več, kakor žurnalistično vgibanje. „Kreuzzeitung“ piše o shodu laškega kralja z našim cesarjem, da je to le žurnalistična izmišljotina, da se s to zadevo oficijozni krogi še nijso natančneje bavili. Nasprotno pa trdi „Fremdenblatt“, da je ta shod gotov. Nu, nam je „edno, ali se snideta vladarja ali ne, a svarili bi Avstrijo vender le, naj ne zaupa Italiji, naj si pokliče nekoliko v spomin dneve preteklosti, naj pomisli, kolikokrat jej je Italija uže igrala čudno igro, — potem, če je nij strah, naj se druži z njo. Sicer pa se dan za dnevom sliši, kako italijanski rovarji v Dalmaciji prouzročujejo nemire in delajo propagando za „nerešeno“ Italijo.

V manifestu, katerega je izdal **Gambetta** na svoje volilce, se bere, da on hoče le legislativen mandat od njih, da mu bode mogoče baviti se s politiko napredka. Manifest ta se končuje: „Vedno naprej, brez strahu in sile, nikdar nazaj — je vaša deviza in moja. Tega se držimo v interesu republike in domovine!“

V angleški zbornici sprejela se je **irska** deželna bila (zemljiščni zakon). „Standard“ meni, da zdaj, ko se je potrdil zemljiščni zakon, je v interesu cele dežele, da prepri o začetku in o hibah njegovih ponehajo in da se mora gledati, da bode imel kolikor moči veliko dobrega uspeha. Tories so veseli, da je stvar tako gladko se stekla.

Kulturni boj v **Nemčiji** se bliža koncu. Železni kancelar Bismark začel je z vso energijo, z naporem vseh sil ta boj, a zdaj mu očitajo uže vsi listi, da „gre v Kanoso“, da si je odel poblevno, spokorno črno kuto in upogail vrat Rimu. Vatikanski listi se zeló veselijo teh sprememb v Nemčiji in gojijo nado, da bodo prišli za katolike boljši časi. Stari železni kancelar pa stoji sredi valov; ne samo zaradi tega nijso ž njim zadovoljni „liberalci“, zaganjajo se z vso silo vanj tudi za to, ker on pospešuje preganjanje židov.

Dopisi.

Iz Ptuj 19. avgusta. [Izviren dopis.] (Tabor prepovedan.) Taborski odbor vložil je dné 14. avgusta letos po podpredsedniku pri

slavnem c. kr. okrajnem glavarstvu naslednjo prijavo:

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo!

V Ptui se je dné 7. avgusta t. l. osnoval odbor, ki namerava v Ptui dné 8. septembra t. l. sklicati narodni shod ali tako imenovani tabor.

V ta odbor je voljen g. dr. Vekoslav Gregorič, odvetnik v Ptui, predsednikom, g. Božidar Raić, župnik pri sv. Barbari v Halozah, podpredsednikom, g. A. Jurca, trgovec v Ptui, blagajnikom, in g. Fr. Poljanec, odvetniški zastavitelj v Ptui, tajnikom.

Tabor bi zboroval pod milim nebom na travniku, ki je posestvo minoritsko, ter bo se zborovanje točno ob 4. uri po poludne pričelo.

Predmeti, o katerih bode se razpravljalo, so:

1. „Uradi na Slovenskem in slovensčina“ govori g. dr. V. Zarnik, odvetnik v Ljubljani.
 2. „Kako kmetu pomagati v gospodarskem oziru“? govori g. Ivan Kukovec, deželni poslanec iz Ljutomer.
 3. „Šolstvo“, govori g. prof. Šuklje iz Dunajskega Novega mesta.
 4. „Volilni red naj se spremeni“, govori g. dr. J. Vošnjak, deželni in državni poslanec iz Ljubljane.
 5. „Sedanji položaj Slovencev“, govori g. Bož. Raić, župnik pri sv. Barbari v Halozah.
- Med temi točkami vršilo pa se bode petje in godba.

V nenavzočnosti gospoda predsednika podpisani podpredsednik dakle pokorno prosi;

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo naj blagovoli to na znanje vzeti in dovoliti, da se sme tabor dne 8. septembra v Ptui pod milim nebom in po navedenem vsporodu vršiti.

V Halozah pri sv. Barbari dne 13. avgusta 1881.

Bož. Raić l. r.

podpredsednik taborskega odbora.

Na to vlogo dobljeno je to rešilo (po besedi točno prepisano) dne 18. avgusta na večer „No. 12752

Naj prejme velečastiti gospod

Božidar Raić, župnik

v Sv. Barbari
v Halozah.

Vaša prijava dne 13. avgusta t. l., glasom ktere se namerava narodni shod v Ptui dne 8. septembra t. l. rešuje se s tem, da nemoremo dovoliti onem zborovanju, in sicer v' zmislu §. 6 postave, dne 15. novembra 1867 deržavniga zakonika šte. 135 in uzroka, ker iz pro-

svojemu ljubljenu polagala na srce mnogo lepih nauk. Uže od doma razvajenega Jakca pa se ti nauki nijso mnogo prijeli. Tudi poznejši učitelj uki ga nijso veselili. K srcu prirasla so mu le tičja gnezda v bližnjem gozdu, igre „za vodo“ ter pohajkovanje „po Gradu“. Pri Stržišnikovih (tako je bilo ime Jakovemu domu) imeli so takrat staro očeto. Ta je bila zelo ponosna na mladega študentka in rada je pripovedovala, da je Jakce rojen pod ono zvezdo, pod katero se porajajo sami škofje in papeži in vselej je še pristavila: „Naš Jakce bode še velik, velik gospod!“ Tudi je uže mnogo govorila o njegovej novej maši ter naštevala, koga vse bodo takrat vabili in tudi nikačar nij pozabila pristaviti: „Tega in tega sorodnika ne maramo na novo mašo, ker je — prereven“. In ko je legla na smrtno postelj, dala je v oporoki zapisati Jaku dvesto goldinarjev, ka-

teri naj se mu izplačajo, kadar stopi mej „gospode“. —

Toda Jakca nij mnogo brigalo tetino volilo in brigala ga tudi nij ona zvezda, pod katero se porajajo sami škofje in papeži. Ostal je zvest svojim tičjim gnezdov v gozdu, igran „za vodo“ in pohajkovanju po „Gradu“. A zato pa so mu v prvej latinskejši šoli zapisali v spričevalo težko trojko ter ga postavili na zadnje mesto.

Vrnil se je potem domov. Mati je jokala. oče grozil in hudoval se. A vse nij nič pomagalo. Jakce ostal je stari Jakce. V šolo nij hotel več nazaj, saj doma ga tudi nikako delo veselilo nij. Za tovariša izbral si je Čudijevega Nanda, kateremu nij trebalo vaditi se dela, ker je bil roditeljem jedini otrok in je Čudijevo posestvo bilo največje skoro v celej fari. Nande je bil mehkega srca in jako odvisen. Ker očeta nij imel več in se mati nij posebno

bavila ž njim, Jaku nij bilo težko pridobiti ga za-se. Kar je prej počenjal v mestu, nadaljeval je zdaj z Nandom po vaških hribih in pašnikih. Tičala sta vedno skup, in pogovarjala se o vsem, kar je kdo slabega videl na katerem vaščanu in sklepala sta, kako da bode sama živela, kadar bode velika. Jaka je posebno rad omenjal Lovričkovega Štefana, ki vedno popiva pri Čadeži in po okolici ter se vselej pijan primaje na vas. Tako je prišlo, da sta pozneje poskusila z žganjem in kmalu zabredla v strastno pijančevanje.

Jakovemu očetu nij bilo dano doživeti cvetú izprijenosti svojega sina. Poldrugo leto potem, ko je Jakce vrnil se iz šol, umrl je ter prepustil gospodarstvo svojemu prvemu sinu, Jaku pa zapisal četrtino vsega zemljišča. Ta pa je bil odslej še bolj prost ko poprej, kajti oče je bil jedini, ki ga je tu pa tam strahoval.

Ko Nande doseže osemnajsto leto, umrje

grama priobčenega ne uvidjujem, kaka posledek namenjenega narodnega shoda nebi bil dospeh pomirenja narodov, katero sadajna visoka c. kr. vlada vedno in uspešno namerava, ampak previdoma nasprotno poduzetje, in potemtakem ne bi sledil javni blagor, kar sam osnovalni odbor tabora neče, ravno protivna stvar.

Zoper to odločbo vtegne osnovalni odbor narodnega shoda v obroku od 14 dneh svojo pritožbo na višeslo stopnjo tukaj uložiti.

C. kr. okrajno poglavarstvo v Ptuj dne 16. avgusta 1881.

Premierstein l. r.

Iz ilirske Bistrice 10. avgusta. [Izv. dop.] (Konec šolskega leta.) Včeraj je bilo v Trnovske trirazredne šoli končano letošnje šolsko leto. Ob 1/2 8. uri je imel slovesno šolsko mašo prečastiti gospod dekan. Po maši pričelo se je šolsko izpraševanje iz vseh predmetov v zalo okinčanejši šolski sobi prvega razreda. Jasni, bistri in hitri odgovori so svedočili, da so se gg. učitelji mnogo in mnogo trudili ter vestno izpolnivali težavne učiteljske dolžnosti. Iz veronauka so prav dobro odgovarjali učenci tretjega razreda, pa tudi odgovori učencev drugih razredov so kazali, da je bil ta nauk v jako spretnih rokah. Sploh se je opazovalo pri izpraševanju, da so se otroci veliko mej letom učili, ter se tudi vsemu temeljito načili in da se v tej šoli posebno marljivo goji versko — nravni čut, pravi patrijotizem, gorka domovinska ljubezen, prijazno, uljudno in izgledno lepo vedenje tudi zunaj šole. In res, otroci iz Trnovske šole se tako lepo in uljudno vedejo, da jih tujci, ki posebno radi obiskujejo našo prijazno Bistrico, kar prehvaliti ne morejo.

Po končanej preskušnji je mladinaljubni c. kr. okrajni sodnik g. Juraj Strucelj, iz svojega žepa obdaril 20 najbolj pridnih učencev in učenk s knjigami in z denarjem. Bog ga živi še mnogo let, blagega šolskega prijatelja! —

Domače stvari.

— (Za pogorelce v Knežaku) je deželni odbor dovolil 600 gld. podpore.

— (Borovniške svečanosti) je bilo vreme v nedeljo jako ugodno. Vsled tega so se poleg pevcev in Sokolcev udeležili mnogi Ljubljančanje; popoludanski tukajšnji vlak je nad 200 gostov pripeljal v Borovnico. Izlet društev v Bistro je izostal, ker je bil čas prekratek. Blagoslavljanje zastave „bralnega društva“ po g. zlatomašniku župniku Ju-

mu mati in zdaj je bil prisiljen oženiti se. Žena njegova, da-si ga je ljubila, očitala mu je vender pikro, da se bavi z Jakom, popiva z njim pri „Čadeži“ ter lehkomišelnostjo zapravlja imetje. Mehkočutnega Nanda pa je le žalilo tako očitjanje in zato je še bolj oklenil se Jaka. Žena pa je mnogo prejkala, videč, kako gine bogastvo iz hiše. Kmalu potem, ko se je oženil Nande, lotila se je tudi Jaka misel na ženitev. Zahteval je svojo četrtinko zemljišča ter sklenil sezidati si svojo hišo in v to je tudi navlekel že mnogo kamenja in lesa na odmenjeni prostor. A ker je bil že od nekaj privajen le lahkemu, brezdelnemu življenju, pustil je bratu svoj kot ter pogodil se z njim, da ostane do smrti v njegovej hiši, in da ga bode le-tá preskrboval tudi s potrebnimi rečmi ter vrhu tega dajal mu še določeno letno svoto v denarjih. Odslej je živel le za Nanda in za Čadeževo žganje. —

Neko noč se zopet opotekata iz žganja-

govcu z asistenco in zabijanje žrebljev se je vršilo jako svečano. Kumovala sta gospa vlastelinka Galetova z Bistre in g. Fran Kotnik z Verda.

— (Imenovanje.) G. okrajni komisar Feliks Schaschel je imenovan okrajnim glavarjem na Kranjskem.

— (Beležniško mesto) je izprazneno v Ljubljani. Prošnje naj se vložijo pri beležniške zbornici v Ljubljani v teku štirih tednov.

— (Umrl) je 19. t. m. po dolgotrajnej bolezni v 76. letu g. Fran Smotič, prej župnik v Dobovi pri Brežicah, zadnji čas umirovljen v Kostanjevici na Kranjskem.

— (Dunajska „Tribüne“) prinesla je v zadnjih brojih ponemčeno Emil Leonovo (dr. Ivan Tavčarjevo) novelico: „Sorrow Pia“. V nemščino prevel jo je nek K. Pri tej priliki moramo opozoriti prelagatelje, ki hote tujce seznanjati z našo literaturo, da naj povedó, da je to prevod, iz katerega je zika in katerega pisatelja proizvod.

Razpis dveh kmetijskih državnih štipendijev.

Slavno c. kr. ministerstvo kmetijstva je z dopisom od 10. junija t. l. št. 6392 za dva kranjska deželana dva državna štipendija, vsako po 300 gld. na leto, za prihodnja 3 šolska leta, namreč 1881/2, 1882/3 in leto 1883/4, za obiskovanje kmetijske šole dovolilo; c. kr. družba kmetijska kranjska je pa z dovoljenjem slavnega c. kr. ministerstva kmetijstva za višjo kmetijsko šolo določila šolo v Dečin-Liebwerdu na Češkem, za srednjo kmetijsko šolo pa šolo „Francisco-Josipinum“ v Mödlingu blizu Dunaja.

Za ta štipendija smejo prositi na Kranjskem rojeni mladeniči. Prošnje se morajo glasisi na ime slavnega c. kr. kmetijskega ministerstva na Dunaji in zadnji čas do 10. septembra t. l. podpisanemu odboru družbe kmetijske izročiti, prošnjam pa priložiti sledeče doklade:

1. Krstni list: prošniki štipendija za šolo Dečin-Liebwerdsko morajo biti vsaj 17, za šolo Mödlinško pa vsaj 16 let stari.

2. Šolska spričevala: prošniki štipendija za šolo Dečin-Liebwerdsko morajo dokazati, da so 6 razredov gimnazija ali realke, prošniki štipendija za Mödlinško šolo pa 4 razrede takih šol z dobrim uspehom dovršili.

Poleg tega morajo dokazati znanje nemškega in slovenskega jezika.

3. Pismo starišev ali varuhov, da privolijo vstop prošnika v kmetijsko šolo.

rije domov in Jaka vedno nekaj pravi in se smeje, da si jezik noče biti kaj pokoren njegovej zgovornosti in se le leno in ustavlja se premika.

Nande pa nocoj vedno molči.

„Oj Nandek! zakaj se mi držiš nocoj, kakor na vernih duš dan. Bodi no, bodi! — „V vrtci pa rastejo rožice lepe.“ Hej Nande moj! „V vrtci pa rastejo“. Ju, ju, hu!“

„Ali nocoj pa res nisi vreden, da si moj prijatelj; še peti nečeš. Tudi prav, tudi prav! bom pa sam. „Da b' ga 'zvedel, da b' ga 'zvedel“ — Sam ne morem in Nandek! ti pa nečeš. Kako si vender pust! Bodem pa še jaz molčal“. — „Pa menda nisi pijan? bratec moj! O vsaj res, pijan si, pijan! Lej ga no, komaj da ležeš. Ho, ho, ho! Nandek! ti si prav tako pijan, kakor je bil lani o Šentjanži tvoj hlapec, tisti Tone izpod Brda. Vsaj še veš kaj ne da!“

Ti si ga vzel za hlapca, ko je prišel z

V posebno priporočilo bode prošnikom to, če morejo izkazati, da so si na kakem večem kmetijskem posestvu nekoliko kmetijskih vednostij pridobili.

Štipendisti niso oproščeni šolnine, ki se na eni ali drugi gori imenovanih šol odrajtovati mora.

Centralni odbor c. kr. družbe kmetijske kranjske

v Ljubljani, 15. avgusta 1881.

Razne vesti.

* (Nova zvezda repatica) videla se je dne 17. t. m. uže na Dunaji s prostim očesom na severovzhodu. Luč njena je bolj intenzivna kakor prejšnje repatice. Zda se pomika proti jugu in postaja vedno bolj svitla do konca avgusta; dne 22. avgusta bode dvakrat tako svitla kakor je bila 14. avgusta. Njena oddaljenost od zemlje znaša 13 milijonov milj.

* (Evropsko vojno ladijevje.) Avstrija ima zdaj 10 vojnih ladij s 100 težkimi topovi, Italija 12 vojnih ladij s 91 težkimi topovi, Nemčija 18 ladij s 118 težkimi topovi, Rusija 29 ladij s 129 težkimi topovi, Francija 50 ladij s 356 težkimi topovi in Velika Britanija 98 ladij, ki imajo 572 težkih topov. Angleška ima torej največje vojno ladijevje.

Poslano.

P. n. gospodom osnovenateljnom „Kmetijske posojilnice ljubljanskega okraja“.

V naših listih, „Slov. Narodu“ in „Slovincu“ sem čital, da se snuje ravnokar „Posojilnica za ljubljansko okolico“ s pomočjo vlade.

Bodočemu zavodu hoče tedaj vlada pomagati na noge. Meni se nehote vrtva misel: Čegar kruh ješ, tega pesen bodeš mogel péti!

Pri mnogih političnih borbah, kakor volitvah itd. imeli so, in imajo še denarni zavodi mnogo vpliva; pritiskali so, in pritiskajo še na svoje člane, posebno na one, kateri so kaj dolžni.

Dok nam je vlada polovičarsko-prijazna, nij se nam sicer bati, da bi nam ona protivala v razvoji narodnega razvitka. A naj se nam vlada neprijazna stori (kdo nam zna njeno prijaznost na veke garantirati) zna nam z vladno pripomočjo ustanovljeni in podpirani denarni zavod jako pozabljiv postati.

Glede tega moramo skrbeti, da ostanemo neodvisni. Za naše potrebe dobimo mej svoji zadostne podpore, ako se medsebojno podpiramo. Denarni zavod mora imeti zdravo narodno podlago. Naj nam nikdo ne meče polena pod noge pri tem početju, ali kaže na nesrečno banko „Slovenijo“. Vsaj vender vsak previdni človek ve, da snovatelji in voditelji „Slovenije“ niso bili našinci.

Mej seboj imamo pa popolno narodni de-

majhno culico v roki in z raztrganimi hlačami na vas, ter si ga napojil pri Čadeži. Pri njem pa je imelo žganje to slabo navado, da ga je vleklo vedno le nazaj in ga metalo na zadnjo stran in ne na sprednjo, kakor nas druge ljudi. Ha, ha, ha! Kaj ne? Midva sva ga pa obrnila tako, da je z zadnjim koncem naprej rinil tod-le gori vkreber. Tako je vselej, kadar je padel sedel prav nizko in se nij čisto nič pobil. Ha, ha, ha! Ko pa bi pustila, da bi šel s sprednjim koncem naprej, ubil bi se nama, ker bi padel vedno vznak in nizdol. In tudi domov bi ga spraviti ne mogla, ker bi ga zanašalo vedno le nazaj in bi z vsakim korakom bil zopet bliže Čadežu. Potem pa, ko sva ga tako z vzadkom spredaj pritiščala domov, kakor kak polomljen voziček, sede v veži v nizek čeber, ter si oblači žganje. Hé, he, he! Kaj ne, kako sva se mu smijala takrat. — Ju, ju, hu! „V vrtci pa rastejo“.

(Konec prih.)

narni zavod z najboljšimi pravicami, to je pred par leti s pripomočjo vnetih rodoljubov osnovano „Hranilno in posojilno društvo“.

Društvo daje posojila na zemljišča in hiše, na menjice, na zastavo in na storjeno blago. Udov ima uže tudi mej kmeti ljubljanske okolice.

Odbor dela popolno brezplačno, vsi opravniki stroški prvega poluleta 1881 še 2 gold. ne znašajo.

Podpirajte rajši to društvo, in nij vam potreba za vstanovitev novega, naj bi bilo še tako borno, potrošiti do 500 gld.

Naj kakih 50 novih udov iz okolice pristopi, sedanje ravnateljstvo rado skliče občni zbor in dela na to, da bode večina v odboru iz njih srede.

Osnovnemu odboru podajam te vrstice v resni pretres in ako kdo želi glede našega „Hranilnega in posojilnega društva“ natančneje razjasniti, mu jih vsikdar rad podam.

V Ljubljani 20. avgusta 1881.

Josip Regali,
ravnatelj, „Hranilnega in posojilnega društva“.

Poslano.

P. n. gospodu mestnemu županu
Anton Laschanu!

Zaradi nesklepčnosti mestnega odbora dne 19. t. m. nijsem mogel naznanjene interpelacije do Vas, č. g. župan, staviti. Dovolite mi tedaj, da jo po tej poti stavim:

Interpelacija!

Od kod izvira napaka in neprimernost, da slavnj magistrat ljubljanski od onih hišnih posestnikov, kateri vojaško nastanovino (militärbequartierungsentschädigungsgebühr) njemu, magistratu plačujejo, ob času nastanove vender vojaštvo v hiše pošilja. Nastanovni uradnik

(quartiermeister) se sicer izgovarja, da gospodarji vselej le za preteklo leto nastanovino plačujejo, ne pa za tekoče leto.

Godi se tedaj tako-le: Kadar se magistrat nadja, da ne bo vojakov, pobira od gospodarjev novce za nastanovino; kadar pa vé, da pridejo vojaki, pa ne pobira nastanovino in pošlje gospodarjem vojake na dom.

Ker so po tej manipulaciji hišniki v škodi, se drznem Vas vprašati: Kdaj se bodejo ljubljanski hišniki varovali škode, ki se jim po takem delovanji godi? Ako bi se mi odgovorilo, da je temu postava kriva, jaz tako izjavo uže naprej odločno odbijam, kakor tudi vse one izgovore, kateri se tako rekoč „iz trte zvijajo“, katerih je vsak dan dovolj slišati.

Josip Regali.

Dunajska borza 22. avgusta

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 77 gld. 60 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 78 „ 25 „

Tuji.

20. avgusta:

Pri Stonu: Stamlitsch iz Celja. — Brun-
ner iz Trsta. — Brezovar iz Ruskega.
iz Korneuburga. — John iz Pole.
Pri Mattef: Kubin iz Trsta. — Press-
burg z Dunaja. — Musil iz Brna. — Fleischer
iz Trsta. — Friedmann, Paschka z Dunaja.

Zlata renta	94	25
1860 drž. posojilo	131	75
Akcije narodne banke	836	„
Kreditne akcije	364	40
London	117	55
Srebro	—	—
Napol.	9	34 1/2
C. kr. cekini	5	55
Državne marke	57	30

Gospodarico,

ki zna dobro kuhati in razume domače poslove, ter je čednega obnašanja, lepe zvnajnosti in mlada, išče samostalen, premožen posestnik izven Ljubljane pod jako dobrimi pogoji. (473—1)

Ponudbe s fotografijo naj se pošljejo skoro pod šifro: B. V. na opravišstvo „Slov. Naroda“.

2000 gld.

leško na leto zaslužijo gostilničarji in kupčevalci. Brošurica fabrikacij velja 3 gld.; dobi se po poštnem podvzetju: F. Schlosser, Trst. (419—26)

Javna zahvala.

Pri strašnem požaru dne 1. avgusta t. l. pogoreli so tudi gospodarji in hišni posestniki Jakob Šanj, Janez Novak in Janez Bruner, kateri so bili pri dunajski zavarovalni družbi za skupno svoto 1750 gld. zavarovani. Dunajska zavarovalna družba je po njenem glavnem zastopniku g. Jakobu Dobrinu v Ljubljani škodo cenila in najprva mej vsemi zavarovalnimi društvi celi znesek ne da bi bila kaj odtegnila, danes zavarovancem izplačala. Vsled tega je dolžnost podpisanega županstva, da izreče slav. dunajskemu zavarovalnemu društvu v imenu zavarovancev iskreno zahvalo in to društvo vsakemu najgorkeje priporoča.

Županstvo Knežak 21. avgusta 1881.

Anton Požar l. r.
župan.

(472)

V Ljubljani, kongresni trg št. 7

prodajale se bodo od danes dalje naslednje reči, na katerih dobroto in nizko ceno posebno opozorujemo. — Za realnost jamči dobro ime naše dolgoletne firme:

KASTNER & OEHLER z DUNAJA.

Velika zaloga trakov, špic in svilenega blaga.

Velika izbirk španskih špic in španskih špicnih robcev. — Bogata zaloga vezenih trakov, vlog in začetih vezenin.

Cene za meter v avstr. velj.

Te se vidijo na blagu in so cené določene.

Plateno blago in blago za hišno opravo.

4/8 Riesen-platno	—15
4/4 Römerstadtsko platno	—20
4/4 Zwittavsko „	—20
9/8 Domstädtersko „	—20
5/4 Rumburška tkanina v 54 vateln. k.	—28
9/8 Posteljno platno brez šivi	—83
4/4 Atlas-gradel, modni trakovi	—28
4/4 Damast-gradel, najlepši dessines	—36
9/8 Gradei za matrace, trojna vrsta	—36
9/4 Rips za hišno opravo, priljubljeni vzorec	—95
4/4, 9/8, 6/4, 4/4 chiffons od 15 kr. više	—31
Cic za hišno opravo, izvrstni vzorec	—15
Brisače, neobeljene	—23
„ obeljene, gorsko platno	—21
Nanking 4/4 širok	—28
Julet bolji kot nanking 4/4 širok	—45
„ „ „ 6/4 „	—8
Servijete, dessert	—15
„ mizna oprava	—20
Rutice s pisanim robom	—17
Oxford za srajce, obleko	—23
Kalmuk	—48
Prti h kavi damastni vzorci	—40
Turške rutice	—15
Rutice za prah	—36
Jute tkanina za zagrinjala in hišno opravo	4.75
Jute zagrinjala, obrobljena z draperijo	3.20
Mizni prtji, od surovega platna za 60 osob s štirikrat vpognenimi naturnimi franžami	2.63
Garnitura h kavi, modni damast s servijeti	—38
Pravi francoski Crepes mille fleurs Noveauts	—60
5/4 Posteljno bombažno platno	—37
Platna za obleko, izvrstna pralna, marin-modra	—20
Platnene rutice, Irlandske	—25
„ „ „ s krasnim, prav modnim obrobkom	—5
Rutice za otroke	—26
Platna za obleko, surov Belfast	—27
Belgijska platna, doubirana	—27

Rutice h kupicam, bordirane	—20
Gradel za hišno opravo, pisan Dessines	—36
Zamet za hišno opravo v vseh bojah, najtežji izber	1.85
Telephon za otroke	—21
Francoski zephir za obleko	—21
Satins za obleko, najnovejši Dessins	—31
Primerjene Creton-obleke	1.70
Bela špicua zagrinjala, velika zaloga od 25 kr. više	—88
Velika izber mizne oprave postelnega platna in 54 vatelnih Rumburg-platen	—95
Žensko perilo	—95
Corsette, bogato vezljane	—95
Ženske srajce, bogato olupšane gld. 85, 1.10, 1.40	—95
Ženske hlače	—95
Suknjice z Volants od surovega platna, krasno olupšane	—88
Modno blago	—23
Diagonal pomladna saisona	—15
Barege, gladek in barvan	—28
Trnitno blago	—28
Cvrno modno blago	—32
Beige, čisto volnen, gladak in faconiran	—23
Orleans, črn in barvan	—36
Toulée, mehak in voljan	—46
Rrocate, novi, različni vzorci	—28
Mozambik, čisto ovčjevolneno blago	—36
Pralno modno blago, čisto platneno	—83
Cachemir, indijski, vse barve	—36
Imperial-Rayée	—43
Moires, izvrstne vrste	—90
Rizzi-zamet za modne vžitke	—38
Mille fleur, letno blago, zadnja moda	—26
Tepihi in sukneno blago	—36
Tepih s krasnim obrobkom	—41
„ Cocos s traki	—52
„ Jaquard	—60
„ Manilla, Seagat	—60
„ Rollandski	—60

Tepih Bambus, Hollandski	—90
Brnsko sukno za moške obleke in žensko toiletto	1.25
Cvrno blago, sprejano	1.25
Raznosti	2.95
Gobelin posteljne odeje z ozkimi progami	2.—
Posteljne odeje, prešite, „Rouge“ in „Cachemir“	2.75
Piquet-odeje z franžami od gld. 2.95 više	—
Milanske svilene pliš-odeje à gld. 3.25 in 5.95	—
Organtini za podvleko od 68 kr. više	—10
Bele ženske rokavice	4.50
Potni plaidi za gospode in gospe	—36
Flanela za tla na parketih	—18
Shirting, barvena zaloga	—17
Barchend za podvleko in obleko	—23
Dvojni barchend	—2
Vretenski cvir	—88
Dežniki z jeklenino	1.30
„ Cloth s prožilnikom	1.50
„ „ „ prima kvaliteta	3.—
„ „ „ svileni s tonking-palico in zvonce	1.30
Senčniki, za gospode	1.50
Solnčniki „ „ „ platnjeni z obrobkom	—58
Solnčniki, neizmerno velika izber. Če se jih vzame več, se dá oddotok	—95
Srajce za gospode, Oxford	1.30
„ „ „ z gile-prsi	—90
„ „ „ vezljanimi prsi	—90
Creton-solnčniki	1.10
„ „ s špicami	—70
Svileno blago in zameti	—90
Težek angleški patent-zamet	—90
Barvan modni-Rayée-zamet	—90
Faille Double envers Satin, Faille Cachemir v kosih in ostankih	9.50
Faille de Lyon, surah in atlas v najnovejših in najnovejših barvah	—
Primerjene svilene Foulard-obleke	—
Ombre-trakovi. — Svilene-špične-rutice od 60 kr. više	—

Razen gori omenjenega blaga so še druge reči na prodaj, ki se pa zaradi pomanjkanja prostora nijso posebno naznanile.

Prodajalnica je:

V Ljubljani, kongresni trg št. 7.

(445—6)